

Innst. 241 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:61 S (2010–2011)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande om seniortiltak for å beholde verdifull kompetanse i skolen

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«I

Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om seniortiltak i skolesektoren.

II

Stortinget ber regjeringen bidra økonomisk til etablering av konkrete seniortiltak i skolesektoren, for på denne måten å bidra til at flere lærere står lenger i yrket.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tor Bremer, Svein Gjelseth, Anna Ljunggren, Hadia Tajik, Truls Wickholm og lederen Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale, Tord Lien og Bente Thorsen, fra Høyre, Elisabeth Aspaker, Svein Harberg og Henning Warloe, fra Sosialistisk Venstreparti, Aksel Hagen, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, og fra

Venstre, Ola Elvestuen, viser til representantforslaget.

Komiteen er enig i at lærermangelen ved siden av frafall er en av de største utfordringene norsk skole står overfor i tiden som kommer. Stadig flere forskningsrapporter understreker den gode læreren som den viktigste faktoren for et vellykket skoleløp. Komiteen vil derfor understreke at en mangel på kvalifiserte lærere også vil virke inn på problematikken omkring frafall.

Komiteen viser til at det er satt i gang flere tiltak for å øke rekrutteringen av lærere, og understreker viktigheten av å fortsette dette arbeidet. Det er en vesentlig økning i søkningen til lærerutdanningene, men dette alene vil ikke løse de utfordringer vi står overfor. I tillegg til de allerede igangsatte tiltakene mener komiteen det er viktig å se på flere tiltak for å gjøre det attraktivt for relevante fagfolk å gå inn i undervisning.

Fleirtallet i komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil vise til stortingsmeldinga «Tid til læring» der fokuset vart retta mot viktigheita av at lærarane får interessante og meningsfylte arbeidsoppgåver, jf. Meld. 19 S (2010–2011). Å avlaste læraren for oppgåver som ikkje høyrer til læraren sine kjerneoppgåver, er eit viktig element i å halde han eller ho i yrket. Det vil redusere behovet for spesielle seniortiltak som bonusordningar og andre økonomiske tiltak.

Komiteen viser til behovet for etter- og videreutdanning som av lærerne selv er påpekt som et nødvendig og ønsket tiltak. En systematisk kompetanseheving vil gjøre hverdagen enklere for den enkelte lærer og dermed bidra til at flere blir værende i lærer-

yrket lenger. Komiteen viser i den sammenheng til avtalen som er inngått mellom Utdanningsforbundet, Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS) og staten om en kostnadsdeling som skal muliggjøre at flere får et slikt tilbud, og påpeker at en oppfølging av denne avtalen fra statens side må gjøres på en slik måte at tilbudene blir lett tilgjengelige for den enkelte.

Komiteen viser til at mange av de eldre lærerne i dag synes å gå ut av tjenesten med en stor del restarbeidsevne så snart de når den nødvendige alder for pensjonsordninger. Komiteen vil derfor berømme forslagsstillerne for at de retter søkelyset på mulige tiltak overfor denne gruppen. Forskning viser at under 20 pst. av lærerne står i yrket frem til de når vanlig pensjonsalder. Dette, sammen med det faktum at nærmere halvparten av lærerne har passert 50 år, gjør målrettede seniortiltak overfor denne gruppen til et spennende og aktuelt tiltak. Mye tyder på at konkrete og gode seniortiltak overfor lærere vil kunne avhjelpe det store og akutte behovet for lærere i årene som kommer.

Komiteen minner om at arbeidsgiverpolitikk overfor lærere er den enkelte kommunes og fylkeskommunes ansvar. I et overordnet perspektiv der mangelen på kvalifiserte lærere allerede er tema i et samarbeid der staten bidrar, vil det imidlertid være naturlig å se på tiltak som kan forsterke effekten. Det vil i den sammenheng være naturlig å se på seniortiltak generelt for denne arbeidsgruppen.

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil videre peika på at regjeringa no satsar på god skuleleiing og ei rektorutdanning. Vidare blir det satsa på etter- og vidareutdanning, veiledning av nyutdanna lærarar og ei ny lærarutdanning med tydelegare spesialisering på fag og trinn. Denne satsinga vil bidra sterkt til at ramme for å utøve læreryrket blir så gode at lærarane vil kunne stå lenger i yrket, også etter fylte 60 år. Fleirtalet ser det som naturleg at desse tiltaka får virke ei tid slik at ein kan evaluere effekten av dei.

Fleirtalet viser til at det er skuleeigar som har arbeidsgjevaransvaret for lærarane, og KS som koordinerer forhandlingane om lønn og arbeidsforhold. Arbeidsvilkår som vil bidra til at seniorar blir lenger i jobb, og økonomiske insentiv blir først og fremst tema for forhandlingar mellom partane. Fleirtalet viser til at staten i oppgjeret i 2006 bidro med midlar til seniortiltak.

Fleirtalet ser det slik at både staten og skuleeigare må bidra til å behalde verdifull kompetanse i skulen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at etter- og videreutdanning, økonomiske insentiver, endringer av oppgaver i skolehverdagen og konsentrasjon om de pedagogiske oppgavene er tiltak som, i tillegg til tradisjonelle seniortiltak, bør vurderes for lærerne.

Disse medlemmer ser det slik at staten har et overordnet ansvar for å gi alle barn og unge en god utdanning, og disse medlemmer mener det derfor er naturlig å ta et initiativ i den utfordrende situasjonen vi nå står overfor.

Disse medlemmer merker seg at statsråden i sitt svarbrev til komiteen datert 3. februar 2011 slutter seg til tilstandsbeskrivelsen i representantforslaget. Disse medlemmer er imidlertid skuffet over at statsråden kun ønsker å «satse på de tiltakene vi alt har igangsatt og vurdere effekten av disse». Etter disse medlemmers mening er det nødvendig med en mer proaktiv holdning til utfordringene knyttet til det å beholde verdifull kompetanse lengst mulig i skolen. Disse medlemmer vil understreke at en satsing på konkrete seniortiltak som skisert i representantforslaget bør komme i tillegg til øvrige satsinger på skoleområdet – som en del av en helhetlig innsats for å rekruttere og beholde kompetanse i skolen. Gitt at det er en bredde av tiltak som vil være nødvendige å igangsette, ser disse medlemmer det som naturlig at regjeringen kommer til Stortinget med en sak om hvilke seniortiltak i skolesektoren man fra nasjonalt hold både kan bidra til via skoleeier, samt igangsette på egen kjøp. Det er, etter disse medlemmers mening, særdeles fornuftig å prioritere statlig innsats i en slik retning.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer forslagene i dokumentet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om seniortiltak i skolesektoren.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen bidra økonomisk til etablering av konkrete seniortiltak i skolesektoren, for på denne måten å bidra til at flere lærere står lenger i yrket.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt
vedtak:

Dokument 8:61 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande om seniortiltak for å beholde verdifull kompetanse i skolen – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 10. mars 2011

Marianne Aasen
leder

Svein Harberg
ordfører

